

Äldrenämnden

Tid:	Torsdagen den 26 februari 2026 kl. 08:30-16:00, ajournering kl. 10:15-10:30, 12:00-13:00, 14:20-14:30
Plats:	Fullmäktigesalen, Rådhusplanaden 6
Beslutande:	Lena Karlsson Engman (S), ordförande Veronica Kerr (KD), 1:e vice ordförande Åsa Bäckström (V) (-), 2:e vice ordförande Ronny Kassman (S) tjänstgör för Fredrik Valham (S) Anneli Andersson (S) § 18-32 Saleh Saleh (S) tjänstgör för Anneli Andersson (S) § 33-39 Robin Enander (S) Jennifer Kungsman (S) Lotta Holmberg (M) Åke Gustafsson (C) Anneli Hägglund (MP) Christin Rosenvinge (L)
Övriga deltagare:	Se sidan två
Utses att justera:	Veronica Kerr (KD)
Sekreterare: <i>Digital signatur</i> §§ 18-39 Kevin Tornemar, nämndsekreterare
Ordförande: <i>Digital signatur</i> Lena Karlsson Engman (S)
Justerare: <i>Digital signatur</i> Veronica Kerr (KD)

BEVIS**Justerat protokoll har offentliggjorts genom anslag**

Organ:	Äldrenämnden
Sammanträdesdatum:	2026-02-26
Anslaget har satts upp:	2026-03-02
Anslaget tas ner:	2026-03-24
Förvaringsplats:	Stadshuset, Norra flygeln, Skolgatan 31A
Underskrift:	<i>Digital signatur</i> Kevin Tornemar

Övriga deltagare**Ej tjänstgörande ersättare**

Saleh Saleh (S) § 22-32

Emmy Olofsson (S)

Amanda Kajava (M) § 18-24

Berit Edvardsson (V)

Malin Forss (C)

Mats Nilsson (L)

Tomas Westerström (AP) § 18-22

Tjänstepersoner

Pernilla Henriksson, äldreomsorgsdirektör

Anna Karlander, kanslichef

Anna Bergström, kvalitetschef

Rebecca Andersson, HR-chef

Matilda Develius, medicinskt ansvarig för rehabilitering

Camilla Söderlund, kommunikatör

Kevin Tornemar, nämndsekreterare

Carina Nylander, ekonom § 18-19

Ida Bergström, enhetschef utredning och bistånd § 18-19

Patrik Sandström, upphandlare § 18-19, 24

Sofia Westin, ekonomichef § 18-29

Mia Andersson, verksamhetschef hälso- och sjukvård äldre § 18-25

Åsa Bygdeson, medicinskt ansvarig sjuksköterska § 18-25

Sofia Lindkvist, medicinskt ansvarig sjuksköterska § 18-25

Charlotta Lindqvist Barsk, verksamhetschef utredning äldre och prevention § 18-33

Katarina Lindahl, koordinator Frivilligcentralen § 22

Anneli Svensson, Connectura AB § 23

Ann-Gerd Töyrä, medicinskt ansvarig sjuksköterska § 25

Sandra Scherman, medicinskt ansvarig för rehabilitering § 25

Carina Edberg, kvalitetscontroller § 26-29

Kerstin Bergsten, verksamhetsutvecklare § 26-31

§ 18

Diarienum: ÄN-2026/00047

Godkännande av dagordning**Beslut**

Äldrenämnden godkänner dagordningen med följande tillägg:

- Nämndinitiativ - Uppdrag att utreda Umeås modell för hemtjänst och hemsjukvård; Åke Gustafsson (C), biläggs
- Nämndinitiativ - Leveransavgifter för livsmedelsinköp inom hemtjänsten; Veronica Kerr, (KD), Lotta Holmberg (M), Åke Gustafsson (C), Christin Rosenvinge (L), biläggs
- Nämndinitiativ - Införande av kontaktpolitiker på särskilda boenden; Veronica Kerr (KD), biläggs

Dagordning

§ 18 Godkännande av dagordning

§ 19 Förstudie LOU hemtjänst

§ 20 Äldreomsorgsdirektören informerar

§ 21 Uppföljning av särskilt uppdrag i verksamhetsplan 2026

§ 22 Äldrenämndens goda exempel - Frivilligcentralen

§ 23 Granskning - Brott mot äldre

§ 24 Fördjupad avtalsuppföljning vård- och omsorg 2025

§ 25 Patientsäkerhetsberättelse 2025

§ 26 Ekonomirapport januari 2026

§ 27 Yttrande över planeringsdirektiv 2027

§ 28 Kvalitetsberättelse 2025

§ 29 Nationell brukarenkät 2025

§ 30 Hemtjänstindex 2025

§ 31 Dataskyddsberättelse 2025

§ 32 Medarbetarenkät 2025

§ 33 Statistikrapport - Ej verkställda beslut enligt Socialtjänstlagen (SoL) - kvartal 4 2025

§ 34 Nämndinitiativ - Uppdrag att utreda Umeås modell för hemtjänst och hemsjukvård; Åke Gustafsson (C)

§ 35 Nämndinitiativ - Leveransavgifter för livsmedelsinköp inom hemtjänsten; Veronica Kerr, (KD), Lotta Holmberg (M), Åke Gustafsson (C), Christin Rosenvinge (L)

§ 36 Nämndinitiativ - Införande av kontaktpolitiker på särskilda boenden; Veronica Kerr (KD)

§ 37 Anmälan av delegerade be-slut/anmälningsärenden

§ 38 Återkoppling kurser och konferenser

§ 39 Övriga frågor

Ärendebeskrivning

Eventuella tillägg och ändringar noteras i dagordningen.

§ 19

Diarienumr.: ÄN-2025/00253

Förstudie LOU hemtjänst**Beslut**

Äldrenämnden godkänner förstudierapporten och de slutsatser som presenteras.

Äldrenämnden ger äldreomsorgsförvaltningen i uppdrag att utforma upphandlingsdokument och avtal med stöd av rekommendationerna i förstudien samt följande tillägg:

- Att i upphandlingsdokumentet tydliggöra att kollektivavtalsliknande villkor är ett skalkrav.
- Att för ökad valfrihet se över möjlighet till överlappning mellan zonerna.
- Att säkerställa ekonomiska förutsättningar för hemtjänst på landsbygd.
- Att för framtiden utreda förutsättningar för upphandling av idéburna aktörer, med särskilt fokus på landsbygden.
- Att kommunen ska ansvara för genomförandet av brukarenkät.

Reservationer

Veronica Kerr (KD), Lotta Holmberg (M), Åke Gustafsson (C) och Christine Rosenvinge (L) reserverar sig mot beslutet.

Ärendebeskrivning

I samband med beslut om förändrad upphandlingsform av hemtjänst från LOV, lag om valfrihet till LOU, lag om offentlig upphandling i september 2025 togs även beslut om att genomföra en förstudie.

Resultatet från förstudien ska bidra till utformning av förutsättningar, villkor, krav och uppföljning i upphandlingsdokument och avtal. De inhämtade synpunkterna och förslagen från berörda organisationer, föreningar och privata utförare ses som mycket viktiga inspel i den fortsatta processen.

Vid insamlandet av synpunkter och förslag från samtliga dialoger och samråd som genomförts har förstudien satt fokus på nio utpekade ämnen tillsammans med övriga allmänna synpunkter och förslag. Förstudien har samordnats av äldreomsorgsförvaltningen.

Beslutsunderlag

Bildspel

Förstudie LOU- upphandlad hemtjänst i Umeå Kommun

Bilaga 1: Medverkande från verksamheter

Bilaga 2: Barnkonsekvensanalys

Bilaga 3: Förslag konsekvenstrappa

Bilaga 4: Beslutsunderlag och rekommendationer

Yrkande från allianspartierna - Förstudie LOU hemtjänst

Beredningsansvariga

Carina Nylander, äldreomsorgsförvaltningen

Ida Bergström, äldreomsorgsförvaltningen

Förslag till beslut under överläggningarna

Lena Karlsson Engman (S) med bifall av Åsa Bäckström (V) (-) och Anneli Hägglund (MP) - Bifall till äldreomsorgsförvaltningens förslag med följande tillägg:

- Att i upphandlingsdokumentet tydliggöra att kollektivavtalsliknande villkor är ett skullkrav.
- Att för ökad valfrihet se över möjlighet till överlappning mellan zonerna.
- Att säkerställa ekonomiska förutsättningar för hemtjänst på landsbygd
- Att för framtiden utreda förutsättningar för upphandling av idéburna aktörer, med särskilt fokus på landsbygden.
- Att kommunen ska ansvara för genomförandet av brukarenkät.

Veronica Kerr (KD) - Avslag till Lena Karlsson Engmans förslag.

Veronica Kerr (KD), Lotta Holmberg (M), Åke Gustafsson (C) och Christine Rosenvinge (L) - Bifall till allianspartiernas förslag (vilket biläggs protokollet).

Äldrenämndens beslutsordning

Ordföranden ställer sitt förslag och allianspartiernas förslag under proposition och finner att äldrenämnden beslutar i enlighet med ordförandes förslag.

Reservationer

Veronica Kerr (KD), Lotta Holmberg (M), Åke Gustafsson (C) och Christine Rosenvinge (L) reserverar sig mot beslutet, med följande motivering:
"Förstudien bygger på ett omfattande insamlingsarbete, men de föreslagna slutsatserna är otillräckligt analyserade i förhållande till de långtgående förändringar som föreslås. Förslaget om tre geografiska områden och tre utförare med 15 procent vardera är särskilt problematiskt, eftersom det inte framgår hur en sådan volymfördelning praktiskt ska förenas med verklig valfrihet för den enskilde. Vi saknar en tydlig redovisning av alternativa modeller och en fördjupad omvärldsanalys; erfarenheter från kommuner som Linköping och Uppsala har inte vägts in på ett transparent sätt. Dessutom finns risk för oproportionerliga eller kostnadsdrivande krav utan klarlagda effekter på kvalitet, arbetsmiljö, konkurrens eller långsiktig stabilitet."

Beslutet ska skickas till

Pernilla Henriksson, äldreomsorgsdirektör
Carina Nylander, äldreomsorgsförvaltningen
Ida Bergström, äldreomsorgsförvaltningen

§ 20

Diarienum: ÄN-2026/00014

Äldreomsorgsdirektören informerar**Beslut**

Äldrenämnden har tagit del av informationen.

Ärendebeskrivning

Pernilla Henriksson, äldreomsorgsdirektör informerar om aktuella frågor i äldreomsorgsförvaltningen. Informationen handlar bland annat om följande:

- Nytt forum för verksamhetsnära dialog
- Kvalitetsundersköterskor
- Väst-Tegs vård- och omsorgsboende
- Lex Sarah
- Lex Maria

Beredningsansvariga

Pernilla Henriksson, äldreomsorgsdirektör

§ 21

Diarienum: ÄN-2026/00063

**Uppföljning av särskilt uppdrag i verksamhetsplan
2026****Beslut**

Äldrenämnden har tagit del av redovisningen och uppmärksammar särskilt informationen om serviceresurser och står bakom att äldreomsorgsförvaltningen redan innevarande år stärker bemanningen på boenden som så behöver. Äldrenämnden menar också att villkor för kvälls- och helgtjänstgöring behöver stärkas och efterfrågar ytterligare initiativ på området. Äldrenämnden ser gärna att äldreomsorgsförvaltningen fortsätter arbetet med att få in mer kontinuitet i schemat.

Ärendebeskrivning

Pernilla Henriksson, äldreomsorgsdirektör, informerar om det pågående arbetet med det särskilda uppdrag som förvaltningen fick av nämnden i samband med verksamhetsplanen för 2026.

Äldrenämnden beslutar 2025-11-20 § 148 att äldreomsorgsförvaltningen får följande uppdrag:

- att konkretisera program och åtgärder för ökad trygghet, värdighet och kvalitet i omsorgen. Rutiner och arbetssätt inklusive inflytande och ledarskap, kommunikation, bemanning och kompetensfrågor ska adresseras. Återkoppling i nämnden vid varje sammanträde. Samt i tillämpliga delar vid ordinarie uppföljningstillfällen.
- att succesivt och utan dröjsmål implementera kvalitetshöjande åtgärder med löpande utvärdering på lämplig enhet. För senare ställningstagande gällande verksamheten i stort.
- att beslutade och bestående förändringar ska kompletteras med riskbedömning avseende arbetsmiljö.

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag äldrenämnden 2025-11-20 § 148

Bildspel

Förslag till beslut under överläggningarna

Lena Karlsson Engman (S) - Äldrenämnden uppmärksammar särskilt informationen om serviceresurser och står bakom att äldreomsorgsförvaltningen redan innevarande år stärker bemanningen på boenden som så behöver. Äldrenämnden menar också att villkor för kvälls- och helgtjänstgöring behöver stärkas och efterfrågar ytterligare initiativ på området. Äldrenämnden ser gärna att äldreomsorgsförvaltningen fortsätter arbetet med att få in mer kontinuitet i schemat.

Äldrenämndens beslutsordning

Äldrenämnden beslutar i enlighet med Lena Karlsson Engmans förslag.

Beredningsansvariga

Pernilla Henriksson, äldreomsorgsdirektör

§ 22

Diarienum: ÄN-2026/00013

Äldrenämndens goda exempel - Frivilligcentralen**Beslut**

Äldrenämnden har tagit del av informationen.

Ärendebeskrivning

Frivilligcentralen utses till månadens goda exempel för sitt långvariga och betydelsefulla arbete med att skapa trygghet, gemenskap och delaktighet för äldre i kommunen. Sedan starten 1999 har de byggt upp en verksamhet som genom besök, promenader, följeslagning, hemfixartjänster, trivselaktiviteter och IT-stöd gör konkret skillnad i att motverka ofrivillig ensamhet.

Frivilligcentralen befinner sig just nu i ett spännande utvecklingskede. Bland annat pågår ett aktivt arbete med att hitta intressenter för att etablera verksamhet i Holmsund och Obbola. Att Frivilligcentralens arbete nu sprids utanför centrala stan visar tydligt vilken uppskattad och viktig resurs de är – och hur deras insatser behövs i hela kommunen. Som en volontär uttrycker det: "Glädjen att göra något positivt för och tillsammans med en medmänniska är vår belöning." Frivilligcentralen är en ovärderlig förebild och ett starkt exempel på civilsamhällets kraft när det fungerar som allra bäst.

Beredningsansvariga

Kevin Tornemar, nämndsekreterare

§ 23

Diarienum: ÄN-2026/00074

Granskning - Brott mot äldre**Beslut**

Äldrenämnden godkänner rapporten och uppdrar till förvaltningen att se över rekommendationer samt återkomma till nämnden med plan för åtgärder.

Ärendebeskrivning

Äldrenämnden beslutade i maj 2025 om en extern granskning avseende hur verksamheterna hanterar misstanke om brott mot äldre inom nämndens verksamheter. Extern part upphandlades och arbetet är nu slutfört och rapport överlämnad till nämnden.

Beslutsunderlag

Rapport – Brott mot äldre
Protokollsutdrag äldrenämnden 2025-05-23 § 74

Beredningsansvariga

Anneli Svensson, Conectura AB
Andreas Wedin, Conectura AB

Beslutet ska skickas till

Pernilla Henriksson, äldreomsorgsdirektör
Rebecca Andersson, HR-chef
Anna Bergström, kvalitetschef

§ 24

Diarienum: ÄN-2026/00071

Fördjupad avtalsuppföljning vård- och omsorg 2025**Beslut**

Äldrenämnden godkänner informationen.

Ärendebeskrivning

Rapporten omfattar en sammanfattning av fördjupad avtalsuppföljning inom hemtjänst enligt LOV, lag om valfrihet samt upphandlat särskilt boende enligt LOU, lag om offentlig upphandling.

Uppföljningen har skett i enlighet med nämndens plan för uppföljning och samordnats av kommunstyrelsens Upphandlingsbyrå.

Syftet med den fördjupade avtalsuppföljningen är att säkerställa att leverantörerna förhåller sig till ingångna avtal, både vad gäller kvalitet- och affärsmässiga villkor.

Beslutsunderlag

Bildspel - Fördjupad avtalsuppföljning vård- och omsorg 2025

Beredningsansvariga

Patrik Sandström, upphandlingsbyrån

Beslutet ska skickas till

Anna Bergström, kvalitetschef

Patrik Sandström, upphandlingsbyrån

§ 25

Diarienum: ÄN-2025/00025

Patientsäkerhetsberättelse 2025**Beslut**

Äldrenämnden godkänner patientsäkerhetsberättelsen för 2025 och fastställer de prioriterade områdena för 2026.

Äldrenämnden uppdrar till äldreomsorgsförvaltningen att genomföra en fördjupad orsaksanalys avseende följsamhet till ordination inklusive förnyad prevalensmätning (stickprov) och åtgärdsplan.

Ärendebeskrivning

Vårdgivaren ska senast den 1 mars varje år upprätta en patientsäkerhetsberättelse vilket framgår av patientsäkerhetslagen (SFS 2010:659) och Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2011:9) om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete.

Syftet med patientsäkerhetsberättelsen är att redovisa strategier, mål och resultat av arbetet med att förbättra patientsäkerheten. Målet är att patientsäkerhetsberättelsen ska ha sådan detaljeringsgrad att det går att bedöma hur arbetet med att systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra kvaliteten har bedrivits i verksamhetens olika delar.

Patientsäkerhetsberättelsen 2025 är en sammanställning av patientsäkerhetsarbetet inom nämndens hälso- och sjukvårdsansvar.

Beslutsunderlag

Patientsäkerhetsberättelse äldrenämnden 2025

Beredningsansvariga

Britta Edström, medicinskt ansvarig sjuksköterska
Ann-Gerd Töyrä, medicinskt ansvarig sjuksköterska
Sandra Scherman, medicinskt ansvarig för rehabilitering

Förslag till beslut under överläggningarna

Lena Karlsson Engman (S) – Bifall till äldreomsorgsförvaltningens förslag med följande tillägg:

- Äldrenämnden uppdrar till äldreomsorgsförvaltningen att genomföra en fördjupad orsaksanalys avseende följsamhet till ordination inklusive förnyad prevalensmätning (stickprov) och åtgärdsplan.

Äldrenämndens beslutsordning

Äldrenämnden beslutar i enlighet med Lena Karlsson Engmans förslag.

Beslutet ska skickas till

Anna Bergström, kvalitetschef

Britta Edström, medicinskt ansvarig sjuksköterska

Ann-Gerd Töyrä, medicinskt ansvarig sjuksköterska

Sandra Scherman, medicinskt ansvarig för rehabilitering

§ 26

Diarienum: ÄN-2026/00003

Ekonomirapport januari 2026**Beslut**

Äldrenämnden har tagit del av informationen.

Ärendebeskrivning

Äldrenämnden redovisar per januari ett överskott på 4,9 mnkr, vilket är något bättre än samma period förra året. För hela året väntas nämnden redovisa ett positivt resultat, och den första prognosen för 2026 beräknas till 50,0 mnkr. En första prognosen för året är osäker och bygger på flera antaganden, men ger en indikation om hur årets resultat kan utvecklas.

Beslutsunderlag

Ekonomirapport januari 2026

Bildspel - Ekonomirapport januari 2026

Beredningsansvariga

Sofia Westin, ekonomichef

§ 27

Diarienum: ÄN-2025/00281

**Yttrande över planeringsdirektiv äldrenämnden
2027****Beslut**

Äldrenämnden yttrar sig över planeringsdirektiven i enlighet med äldreomsorgsförvaltningens förslag.

Ärendebeskrivning

Inom ramen för Umeå kommuns planeringsprocess har stadsledningskontoret arbetat fram förslag till planeringsdirektiv för 2027. Förslaget till planeringsdirektiv lämnades i december 2025 till kommunstyrelse, berörda nämnder och bolag för att dessa ska kunna lämna yttranden i enlighet med fastställda anvisningar.

I yttrandet besvaras de remissfrågor som enligt anvisning ställts till äldrenämnden.

Beslutsunderlag

Yttrande över förslag till planeringsdirektiv 2027

Beredningsansvariga

Pernilla Henriksson, äldreomsorgsdirektör

Sofia Westin, ekonomichef

Anna Karlander, kanslichef

Anna Bergström, kvalitetschef

Beslutet ska skickas till

Stadsledningskontoret

§ 28

Diarienum: ÄN-2025/00023

Kvalitetsberättelse 2025

Beslut

Äldrenämnden godkänner kvalitetsberättelsen för 2025.

Ärendebeskrivning

Kvalitetsberättelsen omfattar delar av det kvalitetsarbete som genomförts på övergripande nivå inom äldreomsorgens verksamhetsområde 1 januari – 31 december 2025.

Beslutsunderlag

Kvalitetsberättelse för äldrenämnden 2025

Fördjupad uppföljning av Din Kommunala Hemtjänst - område Västra Centrum

Bildspel - Kvalitetsberättelse äldrenämnden 2025

Beredningsansvariga

Caroline Björnholt, socialt ansvarig samordnare

Anna Bergström, kvalitetschef

Beslutet ska skickas till

Caroline Björnholt, socialt ansvarig samordnare

Anna Bergström, kvalitetschef

§ 29

Diarienummer: ÄN-2026/00072

Nationell brukarenkät 2025

Beslut

har tagit del av informationen.

Ärendebeskrivning

Sammanställning av resultatet av brukarundersökningen för hemtjänst och särskilt boende samt jämförelse med tidigare år och planerade åtgärder för 2026.

Beslutsunderlag

Resultat av Brukarundersökning Hemtjänst och Särskilt boende 2025
Bildspel - Nationell brukarenkät 2025

Beredningsansvariga

Carina Edberg, kvalitetscontroller
Anna Bergström, kvalitetschef

Beslutet ska skickas till

Anna Bergström, kvalitetschef
Carina Edberg, kvalitetscontroller
Magnus Börnin, verksamhetschef
Charlotta Lundström Barsk, verksamhetschef

§ 30

Diarienum: ÄN-2026/00073

Hemtjänstindex 2025**Beslut**

Äldrenämnden godkänner informationen om Hemtjänstindex 2025 och föreslagna utvecklingsområden.

Äldrenämnden uppdrar till äldreomsorgsförvaltningen att återkoppla föreslagna utvecklingsområden till nämnden vid ordinarie uppföljning.

Ärendebeskrivning

Hemtjänstindex är en sammanvägning av data som på olika sätt indikerar kvalitet i hemtjänsten. Hemtjänstindex är initierat av SPF Seniorerna och har utvecklats med stöd från Allmänna arvsfonden. Indexet publicerades första gången i november 2022 och uppdateras årligen. Hemtjänstindex 2025 publicerades den 2 december.

Information om Hemtjänstindex 2025 och utvecklingsområden bygger på förvaltningens genomgång och analys av resultatet för Hemtjänstindex 2025.

Beslutsunderlag

Information om Hemtjänstindex 2025 och utvecklingsområden
Bildspel - Hemtjänstindex 2025

Beredningsansvariga

Kerstin Bergsten, kvalitetsenheten

Förslag till beslut under överläggningarna

Lena Karlsson Engman (S) – Bifall till äldreomsorgsförvaltningens förslag med följande tillägg:

- Äldrenämnden uppdrar till äldreomsorgsförvaltningen att återkoppla föreslagna utvecklingsområden till nämnden vid ordinarie uppföljning.

Äldrenämndens beslutsordning

Äldrenämnden beslutar i enlighet med Lena Karlsson Engmans förslag.

Beslutet ska skickas till

Kerstin Bergsten, kvalitetsenheten

Anna Bergström, kvalitetschef

§ 31

Diarienumr.: ÄN-2025/00022

Dataskyddsberättelse 2025**Beslut**

Äldrenämnden fastställer dataskyddsberättelsen för 2025 inklusive de prioriterade områdena för 2026.

Ärendebeskrivning

Dataskyddsberättelsen för 2025 återger nämndens arbete med dataskydd, bland annat arbetet med de prioriterade områden under året, personuppgiftsincidenter, registrerades begäran om rättigheter och dataskyddsombudets granskningar.

Dataskyddsberättelsen omfattar även prioriterade områden för 2026

- Processtöd, upphandlingsunderlaget färdigställs så att annonsering kan ske i juni, utvärdering i november-december och ett avtal tecknas i februari 2027
- Planeringsverktyg Intraphone, införs som pilot i tre vård- och omsorgsboenden med målsättning fortsatt införande i övriga vård- och omsorgboende nästföljande år
- Säker digital kommunikation (SDK), upprätta och införa relevanta SDK-adresser
- SEFOS videomöten, införa användning för säker kommunikation i samband med digitala möten

Beslutsunderlag

Dataskyddsberättelse 1 januari – 31 december 2025

Bildspel – Dataskyddsberättelse 2025

Beredningsansvariga

Kerstin Bergsten, personuppgiftskoordinator

Beslutet ska skickas till

Kerstin Bergsten, personuppgiftskoordinator

Umeå kommun
Äldrenämnden

Sammanträdesprotokoll
2026-02-26

Anna Bergström, kvalitetschef

§ 32

Diarienumr: ÄN-2026/00049

Medarbetarenkät 2025**Beslut**

Äldrenämnden har tagit del av informationen.

Ärendebeskrivning

Äldrenämnden tar årligen del av nämndens resultat av den kommungemensamma medarbetarenkäten.

Medarbetarenkäten för äldreomsorgen hade en svarsfrekvens på 70,4 % vilket är något lägre än föregående år. Det totala medelvärdet låg på 4,9 (max: 6.0) vilket är likvärdigt med resultatet 2024.

Områdena "arbetsbelastning och krav" samt "säkerhet och trygghet" avviker med ett lägre resultat jämfört med övriga frågor. Däremot visar områdena "kunskaper och utveckling" samt "återhämtning" på en positiv förflyttning jämfört med 2024.

Beslutsunderlag

Bildspel - Medarbetarenkät 2025

Beredningsansvariga

Rebecca Andersson, HR-chef

§ 33

Diarienumr.: ÄN-2025/00030

**Statistikrapport ej verkställda beslut enligt
Socialtjänstlagen - kvartal 4 2025****Beslut**

Äldrenämnden godkänner statistikrapporten över ej verkställda beslut enligt Socialtjänstlagen.

Äldrenämnden överlämnar statistikrapporten till kommunfullmäktige och kommunrevisionen.

Ärendebeskrivning

Äldrenämnden ska enligt 34 kap. 1 § Socialtjänstlag (2025:400) (SoL) rapportera alla gynnande beslut enligt 11 kap. 1 § eller 12 kap. 1 § som inte har verkställts inom tre månader från dagen för beslutet till Inspektionen för vård och omsorg samt till kommunens revisorer. Nämnden ska även rapportera alla gynnande beslut enligt 11 kap. 1 § och 12 kap. 1 § som inte har verkställts på nytt inom tre månader från den dag då verkställigheten avbröts. För varje beslut ska nämnden ange tidpunkten för beslutet och vilken typ av insats beslutet gäller samt kortfattat ange skälen för fördröjningen. Rapportering ska ske en gång per kvartal.

Av 34 kap. 2 § SoL framgår att äldrenämndens ska rapportera till Inspektionen för vård och omsorg samt till kommunens revisorer när nämnden har verkställt ett beslut som tidigare har rapporterats som ej verkställt. Datum för verkställigheten ska då anges.

Vidare ska äldrenämnden enligt 34 kap. 3 § SoL lämna en statistikrapport till kommunfullmäktige över hur många gynnande beslut enligt 11 kap. 1 § och 12 kap. 1 § som inte har verkställts inom tre månader från dagen för respektive beslut. Nämnden ska vidare ange vilka typer av insatser dessa beslut gäller samt hur lång tid som har gått från dagen för respektive beslut. Nämnden ska ange vilka typer av insatser dessa beslut gäller samt hur lång tid som har gått från dagen för respektive beslut. Rapportering ska ske en gång per kvartal.

Beslutsunderlag

Statistikrapport SoL 2025-12-31

Beredningsansvariga

Charlotta Lundström Barsk, verksamhetschef utredning äldre och prevention

Kevin Tornemar, nämndsekreterare

Beslutet ska skickas till

Kommunfullmäktige

Kommunrevisionen

§ 34

Diarienum: ÄN-2026/00091

Nämndinitiativ - Uppdrag att utreda Umeås modell för hemtjänst och hemsjukvård; Åke Gustafsson (C)**Beslut**

Äldrenämnden uppdrar till äldreomsorgsförvaltningen att bereda ärendet.

Ärendebeskrivning

Föreligger nämndinitiativ från Åke Gustafsson (C), av vilken följande framgår:

Äldreförvaltningen i Umeå står inför stora utmaningar när det gäller utformningen av framtidens äldreomsorg. Antalet invånare över 80 år kommer att öka kraftigt och leva längre. Allt fler bor också kvar i hemmet högre upp i åldrarna än tidigare. Förbättrad hälsa och funktionsförmåga bland äldre och en medveten politik från samhällets sida att styra över vård- och omsorgsresurser till ökade möjligheter att bo kvar hemma är några orsaker till utvecklingen. De flesta vill och kan klara sig själva eller med stöd från närstående och har därför inga insatser från äldreomsorgen.

Med stigande ålder ökar dock sannolikheten för att drabbas av olika sjukdomar som kan påverka såväl behovet av insatser i form av hemtjänst och/eller hälso- och sjukvård som behovet av mer anpassade boendeformer. Med utvecklingen har följt allt större krav på samordning och utformning av insatser från äldreomsorgen, den kommunala hälso- och sjukvården.

Kommunfullmäktige beslöt den 28 september 2025 att byta upphandlingsmodell från LOV till LOU för hemtjänst samt att justera respektive nämnds reglemente så att ansvaret för upphandling av hemtjänst kvarstår hos respektive nämnd även med en ny upphandlingsform. Beslutsunderlaget utgörs av ett utredningsuppdrag där förvaltningen i maj 2024 gavs i uppdrag att studera riskerna för välfärds kriminalitet inom ramen för LOV-avtalets konstruktion och jämföra det med samma risker inom ramen för en LOU upphandling.

Av utredningens brödtext framgår att såväl processen för övergång till LOU i såväl Linköping, Uppsala som Upplands Väsby omfattat två år eller mer och i sig även inneburit genomlysningar och förändringar av hur såväl omsorg (hemtjänst) som hemsjukvård erbjuds.

Umeå kommun har således fattat beslut om en genomgripande förändring av en omfattande del av sitt utbud av äldreomsorg/funktionshinderomsorg utan att ha närmare analyserat hur detta beslut påverkar kommunens långsiktiga förmåga att lämna den äldreomsorg som föreskrivs bland annat i den nya Socialtjänstlagen.

Om kommunens modell för hur äldreomsorg tillhandahålles endast förändras med avseende på vilken förfarandelagstiftning som tillämpas vid upphandlingen av hemtjänst riskerar vi att stå med en genomförd upphandling av en enskild del av äldreomsorgens utbud baserad på nuvarande arbetssätt och funktion utan att ha en klar strategisk inriktning för vilka sammanlagda operativa förändringar som kommer att behöva vidtas för att vidmakthålla kvaliteten i den omsorg och den sjukvård som kommer att behöva erbjudas till fler äldre trots att förvaltningen under överskådlig tid kommer att ha en kvarstående brist på såväl arbetstagare som kompetens hos dessa.

Centerpartiet föreslår därför nämnden att besluta: att uppdra till förvaltningen att initiera en utredning för att genomlysning och utreda vilket behov av operativa förändringar av Umeås modell för såväl hemtjänst och hemsjukvård som uppkommer beroende på, men inte begränsat till, byte av upphandlingsförfarande till LOU.

Utredningen bör i tillämpliga delar utnyttja i tidigare utredning framtagen kunskap om hur liknande kommuner (främst Uppsala och Linköping) genomfört övergången från LOV till LOU. Utredningen bör beakta följande punkter:

- hur hemtjänst och hemsjukvård i framtiden kan utvecklas i enlighet med principerna i den nya socialtjänstlagens ökade betoning på förebyggande insatser och individens inflytande, liksom dess utvidgade krav på kommunens planeringsskyldighet vad avser att tillgodose äldres behov av boende, service och vård (SoL 7kap §1, Prop. 2024/25:89, s. 274-275)

- hur en geografisk indelning av såväl hemtjänst som hemsjukvård kan kombineras med att tillvarata den enskildes möjligheter till inflytande
- hur långsiktigt stabila villkor för en lokalt förankrad äldreomsorg, omfattande såväl hemtjänst som hemsjukvård, i kommundelarna och kommunens landsbygd kan uppnås

Beslutsunderlag

Nämndinitiativ - Uppdrag att utreda Umeås modell för hemtjänst och hemsjukvård; Åke Gustafsson (C)

Förslag till beslut under överläggningarna

Lena Karlsson Engman (S) - Äldrenämnden uppdrar till äldreomsorgsförvaltningen att bereda ärendet.

Äldrenämndens beslutsordning

Äldrenämnden beslutar i enlighet med Lena Karlsson Engmans förslag.

Beslutet ska skickas till

Pernilla Henriksson, äldreomsorgsdirektör
Anna Karlander, kanslichef

§ 35

Diarienumr.: ÄN-2026/00094

Nämndinitiativ – Leveransavgifter för livsmedelsinköp inom hemtjänsten; Veronica Kerr (KD), Lotta Holmberg (M), Åke Gustafsson (C), Christin Rosenvinge (L)**Beslut**

Äldrenämnden uppdrar till äldreomsorgsförvaltningen att bereda ärendet som en del av den översyn av hemtjänstens avgifter som initierades i oktober 2025 genom ett nämndinitiativ från Socialdemokraterna och Miljöpartiet (ÄN-2025/00245).

Ärendebeskrivning

Föreligger nämndinitiativ från Veronica Kerr (KD), Lotta Holmberg (M), Åke Gustafsson (C), Christin Rosenvinge (L), av vilken följande framgår.

För många äldre med biståndsbeslut om hjälp med livsmedelsinköp genomförs insatsen i dag genom digital beställning och hemleverans. Det är därmed inte en frivillig merkostnad, utan en direkt följd av hur kommunen väljer att verkställa en biståndsbedömd insats.

När leveransavgifter faller utanför maxtaxan riskerar avgiftsskyddet att försvagas. Den enskilde kan då få bära en kostnad som uppstår till följd av kommunens organisering av stödet. Det aktualiserar frågor om hur avgiftssystemet förhåller sig till socialtjänstlagens bestämmelser om maxtaxa och kravet på skälig levnadsnivå.

Alliansen menar att den som har ett biståndsbeslut om livsmedelsinköp inte ska få ökade privata kostnader till följd av hur kommunen verkställer insatsen. Effektiviseringar och förändrade arbetssätt ska inte medföra att avgifter i praktiken hamnar utanför det lagreglerade avgiftssystemet.

Allianspartierna yrkar därför:

att leveransavgifter för livsmedel för personer med biståndsbeslut om inköp ska räknas in i underlaget för maxtaxa, samt att detta genomförs på ett sätt som säkerställer att kommunens tillämpning är förenlig med socialtjänstlagen och regelverket kring maxtaxa.

Beslutsunderlag

Nämndinitiativ – Leveransavgifter för livsmedelsinköp inom hemtjänsten; Veronica Kerr, (KD), Lotta Holmberg (M), Åke Gustafsson (C), Christin Rosenvinge (L)

Förslag till beslut under överläggningarna

Lena Karlsson Engman (S) - Äldrenämnden uppdrar till äldreomsorgsförvaltningen att bereda ärendet som en del av den översyn av hemtjänstens avgifter som initierades i oktober 2025 genom ett nämndinitiativ från Socialdemokraterna och Miljöpartiet (ÄN-2025/00245).

Äldrenämndens beslutsordning

Äldrenämnden beslutar i enlighet med Lena Karlsson Engmans förslag.

Beslutet ska skickas till

Pernilla Henriksson, äldreomsorgsdirektör
Sofia Westin, ekonomichef

§ 36

Diarienummer: ÄN-2026/00095

Nämndinitiativ - Införande av kontaktpolitiker på särskilda boenden; Veronica Kerr (KD)**Beslut**

Äldrenämnden uppdrar till äldreomsorgsförvaltningen att bereda ärendet.

Ärendebeskrivning

Föreligger tjänsteskrivelse från Veronica Kerr (KD), av vilken följande framgår:

Äldrenämnden fattar beslut som direkt påverkar vardagen för äldre och deras närstående. För att besluten ska vara välgrundade krävs mer än skriftliga underlag och statistik. Det krävs närvaro, insyn och en levande dialog med verksamheterna.

I flera kommuner har man infört kontaktpolitiker kopplade till särskilda boenden. Syftet är att stärka förståelsen för verksamhetens vardag, skapa kortare informationsvägar och bidra till ökad transparens mellan verksamhet, brukare, anhöriga och nämnd.

En kontaktpolitiker är inte en del av den operativa ledningen och har inget arbetsgivaransvar. Rollen handlar om att följa verksamheten ur brukarnas perspektiv, delta vid exempelvis boenderåd eller planerade dialogträffar samt bidra till ömsesidig kunskapsöverföring mellan verksamhet och nämnd. En sådan struktur kan stärka kvalitetssäkringen, minska avståndet mellan beslut och verklighet samt öka förtroendet för äldreomsorgen. Äldre och anhöriga ska inte uppleva att vägen till beslutsfattare är oöverskådlig. En ordnad form för kontaktpolitiker kan skapa tryggare dialog och bättre beslutsunderlag.

Med anledning av detta yrkar Kristdemokraterna:

- Att Äldrenämnden inför ett system med kontaktpolitiker kopplade till kommunens särskilda boenden.

- Att förvaltningen ges i uppdrag att ta fram förslag på struktur, uppdragets avgränsning samt former för dialog i samråd med verksamheterna och berörda organisationer

Beslutsunderlag

Nämndinitiativ - Införande av kontaktpolitiker på särskilda boenden;
Veronica Kerr (KD)

Förslag till beslut under överläggningarna

Lena Karlsson Engman (S) - Äldrenämnden uppdrar till äldreomsorgsförvaltningen att bereda ärendet.

Äldrenämndens beslutsordning

Äldrenämnden beslutar i enlighet med Lena Karlsson Engmans förslag.

Beslutet ska skickas till

Pernilla Henriksson, äldreomsorgsdirektör
Anna Karlander, kanslichef

§ 37

Diarienummer: ÄN-2026/00011

Anmälan av delegerade beslut/anmälningsärenden**Beslut**

Äldrenämnden godkänner redovisningen av delegationsbeslut samt av anmälningsärenden.

Ärendebeskrivning

Äldrenämnden har beslutat att samtliga delegationsbeslut som fattas av presidiet, ordförande/vice ordförande samt äldreomsorgsdirektören ska redovisas vid nästkommande nämnd.

Redovisningen innebär inte att det ankommer på nämnden att ompröva eller fastställa delegationsbesluten. Däremot får nämnden återta lämnad delegering eller föregripa ett beslut i ett enskilt ärende av den som fått beslutsrätten genom att själva ta över ärendet och fatta beslut.

Anmälningsärenden

Ärendetitel	Ärendenummer	Dokumentrubrik
Nämndinitiativ (S, MP) - Omtag för hemtjänstens avgiftsmodell	ÄN-2025/00245	Beslut Kommunfullmäktige 2025-12-15 § 285
lex Sarah ID 915 - 3.1.2-36663/2025	ÄN-2025/00251	Beslut om avslutat ärende Inspektionen för vård och omsorg 3.1.2-36663/2025-6
Delegationsbeslut äldrenämndens ordförande 2026	ÄN-2026/00007	Delegationsbeslut - Kurser och konferenser februari 2026
Post till äldrenämndens förtroendevalda 2026	ÄN-2026/00017	Skrivelse till förtroendevalda i äldrenämnden - Umeå Boulecenter - En arena för gränsöverskridande möten
Post till äldrenämndens förtroendevalda 2026	ÄN-2026/00017	Skrivelse till äldrenämnden - Önskemål till pensionärsrådet
Övrig post äldrenämnden 2026	ÄN-2026/00021	Protokollsutdrag Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott § 59

		Stadsdirektören informerar 2026-02-03
Anmälan personuppgiftsincident till Integritetsskyddsmyndigheten ID 1110054	ÄN-2026/00064	Anmälan till Integritetsskyddsmyndigheten gällande personuppgiftsincident ID 1110054
JUSK Jämställdhetsutskottets årliga genomgång av jämställdhetsmål i nämndernas verksamhetsplaner 2026	ÄN-2026/00066	JUSK Jämställdhetsutskottets årliga genomgång av jämställdhetsmål i nämndernas verksamhetsplaner 2026
Meddelande om tillsyn Inspektionen för vård och omsorg 3.5.1-04022/2026-2	ÄN-2026/00067	Meddelande om tillsyn Inspektionen för vård och omsorg 3.5.1-04022/2026-2
Anmälan personuppgiftsincident till Integritetsskyddsmyndigheten ID 1117874	ÄN-2026/00078	Anmälan personuppgiftsincident till Integritetsskyddsmyndigheten ID 1117874

Beredningsansvariga

Kevin Tornemar, nämndsekreterare

§ 38

Diarienum: ÄN-2026/00010

Återkoppling kurser och konferenser

Beslut

Ingen återkoppling finns att ge.

Ärendebeskrivning

Ledamöter och ersättare i Äldrenämnden uppmanas att ge en muntlig återkoppling efter deltagande i kurser eller konferenser som beslutats av nämndens presidium.

§ 39

Diariernr: ÄN-2026/00012

Övriga frågor

Beslut

Ingen övrig fråga anmäls.

Elektroniska underskrifter

Det här dokumentet har skrivits under elektroniskt av de personer som listas i signaturpanelen.

Underskrifterna uppfyller kraven för avancerad elektronisk underskrift enligt definitionen i eIDAS (EU:s förordning 910/2014).

Äktheten kan valideras enligt internationella standarder i en valideringstjänst som uppfyller förordningen. Validering kan exempelvis göras här: <https://validate.signport.se/>

Där finns även information om hur validering kan göras i Adobe Acrobat Reader.

Notera, om dokumentet skrivs ut på papper, eller 'skrivs ut' till ett nytt PDF-dokument, följer de elektroniska underskrifterna inte med. Endast det elektroniskt underskrivna originaldokumentet kan valideras.